

ВІДЗИВ

офіційного опонента

доктора економічних наук, професора Гальцової Ольги Леонідівни на дисертаційну роботу Константинової Тетяни Віталіївни на тему “Удосконалення механізмів стратегічного планування в системі управління діяльністю харчових підприємств”, яку подано на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

1. Актуальність теми дослідження. В умовах ринкової економіки, де діють механізми конкуренції, швидких кон'юнктурних змін, для забезпечення ефективного функціонування підприємств харчової промисловості зростає роль стратегічного планування. Саме стратегічне планування дозволяє мінімізувати ризики, підвищувати інвестиційну привабливість підприємства за рахунок формування конкретних цілей та стратегій розвитку підприємства. Але більшість підприємств відмовляються від стратегічного планування, обмежуючись лише тактичним та оперативним, пояснюючи це неможливістю здійснювати довгостроковий прогноз в умовах швидких змін.

На сьогодні в Україні склалася мінлива ситуація через законодавчу, політичну та економічну нестабільність. Але не дивлячись на це, стратегічне планування є дуже важливим для забезпечення стабільності підприємства, оскільки воно дозволяє спрогнозувати майбутні події та підготуватися до них, спонукає до досягнення консенсусу різних підрозділів та груп працівників підприємства при визначенні цілей, шляхів і заходів, необхідних для досягнення запланованого результату, допомагає визначити оптимальну модель використання ресурсів підприємства та пропонує політику підприємства.

Отже, це говорить про достатньо високу актуальність проблеми удосконалення механізмів стратегічного планування в системі управління діяльністю харчових підприємств. Саме тому дисертаційна робота Константинової Тетяни Віталіївни на тему “Удосконалення механізмів

стратегічного планування в системі управління діяльністю харчових підприємств”, має теоретичний та практичний інтерес, є своєчасною і надзвичайно актуальною.

2. Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота Константинової Тетяни Віталіївни виконана виконана у межах наукового проекту Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій “Інноваційне управління соціально-економічними системами: держава, кластер, регіон” (номер державної реєстрації 0116U002332). Особистий внесок автора полягає в обґрунтуванні теоретичних, методичних та прикладних засад удосконалення механізмів стратегічного планування в системі управління діяльністю харчових підприємств. Додатково виконувалось дослідження у відповідності з планом комплексних науково-дослідних робіт Одеської національної академії харчових технологій за темою «Фінансово-економічна безпека підприємств харчової промисловості України: науково-методичні проблеми обліку, аналізу та аудиту» (номер державної реєстрації 0114U000970), у межах якої автором визначено напрями формування адаптивної системи управління в підприємствах харчової промисловості на принципах ризик-орієнтованого підходу. Також дисертаційна робота виконувалась в контексті до напряму наукової школи ННПЕтаМ ім. Г. Е. Вейнштейна, затвердженого Вченою радою ОНАХТ, за темою: «Забезпечення функціонування та розвитку системи економічної безпеки держави та суб’єктів господарської діяльності» та у відповідності до наукових досліджень кафедри управління бізнесом ОНАХТ, за держбюджетною темою: «Вивчення і прогнозування економічних трансформацій бізнес-структур в Україні» (номер державної реєстрації 0117U005501), де автором особисто розроблено методичний підхід до оцінки ефективності управління на підприємстві в умовах жорсткої конкуренції та економічної нестабільності.

3. Ступінь обґрунтованості і достовірність наукових положень, висновків і пропозицій здобувача. Ознайомлення з дисертаційною роботою дає підставу стверджувати про достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, що в ній містяться. Зміст дисертаційної роботи охоплює всі ключові аспекти теми. Отримані результати підтверджуються широким використанням публікацій вітчизняних і зарубіжних авторів за темою дослідження, аналізом нормативно-правової бази та даних Державної служби статистики України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства аграрної політики та продовольства України.

В дисертаційній роботі використані результати особистих спостережень автора та значна кількість літературних джерел, зібрано і опрацьовано великий обсяг статистичної інформації для висвітлення сучасного стану економічного розвитку підприємств харчової промисловості. Дослідження проведене на відповідному науковому і професійному рівні. Аналіз літературних джерел по темі дисертації дозволив автору систематизувати теоретичні та методичні особливості досліджуваної проблеми. Дисертаційна робота спрямована на теоретико-методичне обґрунтування засад та прикладних рекомендацій щодо удосконалення механізмів стратегічного планування в системі управління діяльністю харчових підприємств.

Основні положення, висновки і рекомендації, що наводяться в дисертаційній роботі і авторефераті, є достатньо обґрунтовані, оскільки вони базуються на матеріалі, накопиченому у вітчизняній та світовій науці, а також на власних розробках.

4. Наукова новизна і практична значимість одержаних результатів. В дисертаційній роботі Константинової Т.В. сформульовано і обґрунтовано теоретико-методичні засади і розробка практичних рекомендацій з удосконалення механізмів стратегічного планування в системі управління

діяльністю харчових підприємств. До нових наукових результатів, отриманих автором, слід віднести наступні:

- удосконалений концептуальний підхід формування стратегії стійкого розвитку підприємств харчової промисловості, який полягає у формуванні комплексної системної моделі розвитку діяльності підприємства за векторами: фактично діюча і перспективна модель. Це дозволяє втілити базовий принцип стратегічного планування в системі управління стійким розвитком підприємств, а створені моделі оперативного-тактичного управління стратегічним розвитком підприємства формуватимуть чітко взаємопов'язану систему організаційно-управлінських заходів з реалізації стратегії стійкого розвитку харчового підприємства (с.41-44);

- розвинути стратегію адаптації управління харчовим підприємством, де головна відмінність від інших полягає в її активному пристосуванні до різноманітних змін середовища під виглядом низки активних заходів ймовірної поведінки і формується згідно визначеного алгоритму, який в роботі підприємств харчової промисловості формує максимально повну лінійку обліку загальної кількості ситуаційних умов та сприятиме пришвидшенню процесу адаптації до них (с.176-181);

- розвинений механізм управління стійким розвитком підприємств в умовах економічної нестабільності, до складу якого входить дослідження чинників дестабілізації, що виражають потребу в подоланні негативних явищ або їх пом'якшенні з урахуванням пов'язаних з ними причин (с.190-192).

Дисертаційна робота складається з трьох розділів, кожний з яких характеризується певним внеском у розвиток теорії та практики щодо удосконалення механізмів стратегічного планування в системі управління діяльністю харчових підприємств.

Одержані автором результати дослідження з теорії і практики характеризують високий рівень вирішення проблем обґрунтування теоретико-методичних засад та розробці практичних рекомендацій з удосконалення механізмів стратегічного планування в системі управління

діяльністю харчових підприємств. Вони доведені до впровадження у якості методичних і практичних розробок. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання теоретичних, методичних і практичних розробок і пропозицій підприємствам при розробці програмних документів у сфері управління фінансово-економічним потенціалом, а також при формуванні стратегій економічного розвитку підприємств.

Наукові результати, які мають прикладний характер, знайшли практичне застосування у діяльності: ТОВ «Агро-Юг-Сервіс» (акт впровадження №143/9 від 14.03.17), ТОВ «Агротехком» (акт впровадження №15/17-03 від 12.04.17), ФГ «ВЛАДАМ» смт. Воскресенськ, Миколаївської обл.(довідка № 105/03-17 від 08.02.2017 р.); ТОВ «Вікторія» м. Миколаїв (довідка № 225 від 19.09.2017 р.), ПАТ "Миколаївський комбінат хлібопродуктів" (довідка № 284 від 26.05.2017 р), ТОВ «Миколаївський хлібозавод №1» (довідка № 415/261/08 від 28.11.2017 р.), ТОВ «Одеський коровай» (довідка № 30/05 від 30.05.2018 р.), ПАТ «Укрелеваторпром» (довідка № 01/10 від 30.09.2018 р.); Регіонального фонду підтримки підприємництва в Миколаївській області (довідка 11/35 від 15.02.2017 р.). Теоретичні та практичні положення дисертаційної роботи використані в навчальному процесі Одеської національної академії харчових технологій при викладанні таких дисциплін: „Потенціал і розвиток підприємства”, „Стратегічне управління підприємством” (довідка від 26.01.2018р. №02-10/507).

5. Відповідність опублікованих праць автора змісту дисертації.

Теоретичні і практичні результати дисертаційного дослідження, висновки і пропозиції автора відображено у 13 наукових працях, з яких: 6 – статті в наукових фахових виданнях (в т. ч. 4 – у виданнях, що входять до наукометричних баз), 4 – матеріали конференцій, 3 – інші видання. Загальний обсяг публікацій – 6,72 д. а., з яких 6,37 д. а. належать особисто автору.

6. Оцінка викладення й оформлення дисертації. Дисертаційна робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (у першому розділі 53 найменування, у другому – 23

найменування і у третьому – 54 найменування), 3 додатки. Повний обсяг дисертації становить 234 сторінки, з них основний текст 187 – сторінок, анотація – 12 сторінок, список використаних джерел 16 – сторінок, додатки – 14 сторінок. Робота містить 18 таблиць та 46 рисунків на 39 сторінках.

7. Зауваження і пропозиції щодо змісту дисертації. Оцінюючи позитивно виконану роботу, хотілося б відзначити ряд дискусійних моментів:

1. В першому розділі автор наголошує, що стратегічний спосіб мислення передбачає творчий підхід і дозволяє пов'язати стратегічне планування із стратегічним аналізом. Розробка й прийняття стратегічного рішення базується на оцінці значимості інформації. Отже, стратегічне мислення має забезпечити визначення ключових параметрів, абстрагуючись від інших, незначних, проте не конкретизовано, які саме особливості мають вплив на підприємства харчової промисловості;

2. У п.п. 1.3. автор зазначає, що явище глобалізації й міжнародної інтеграції має значний вплив на економічні результати всіх галузей й підприємств, які так чи інакше беруть участь у міжнародній конкурентній боротьбі, проте не деталізовано який саме вплив, і які від нього можуть бути наслідки для підприємств харчової промисловості;

3. У п.п. 2.1. необхідно було б зазначити, які саме фактори вирішили б проблему специфіки вітчизняного виробництва, якою вважається потужна кількість домогосподарств при постачанні сировини, що в свою чергу знижує її якість, робить специфічними процеси на її транспортування та обробку, ймовірність формування планів її роботи;

4. Потребує уточнення можливість запропонованої моделі формування збалансованої виробничої програми для підприємств харчової промисловості (с. 156-157), де передбачається оптимально використовувати існуючі ресурси виробничо-економічного потенціалу підприємства відповідно до кон'юнктурних змін на рику та особливостей споживчих вимог для будь-якого за терміном періоду;

5. Викликає сумнів можливість одночасного застосування низки

активних заходів ймовірної поведінки харчового підприємства згідно визначеного алгоритму при формуванні стратегії адаптації (с.181-192). Тому, в цьому контексті доцільним є виокремлення пріоритетних, які необхідно враховувати першочергово.

6. Помилкою вважаю не включення тексту анотації у нумерацію сторінок дисертації. Згідно з Вимогами до оформлення дисертації (наказ Міністерства науки і освіти України № 40 від 12.01.2017 р.), розділ II, анотація входить до основних структурних елементів дисертації, тому логічно було б нумерувати її сторінки у складі тексту дисертації.

7. В дисертаційній роботі мають місце деякі редакційні погрішності.

Висловлені зауваження не знижують загальної високої оцінки дисертаційної роботи. Вона є оригінальним, самостійним дослідженням з актуальної проблеми удосконалення механізмів стратегічного планування в системі управління діяльністю харчових підприємств.

8. Загальний висновок. Константинової Тетяни Віталіївни на тему “Удосконалення механізмів стратегічного планування в системі управління діяльністю харчових підприємств” виконана на актуальну тему, містить теоретичні, методологічні та практичні розробки щодо вирішення проблеми удосконалення механізмів стратегічного планування в системі управління діяльністю харчових підприємств. Роботу позитивно відрізняє продумана структура, чіткість і логічність розв’язання проблеми дослідження, обґрунтованість та аргументованість методів і підходів щодо рішення поставлених завдань. Мова дисертації чітка, грамотна. Стиль дисертації має науковий характер.

Аналіз змісту дисертаційної роботи, автореферату, друкованих праць за темою дисертації дозволяє зробити висновок, що усі пункти наукової новизни дослідження, які заявлені, належним чином відображено у роботі. Обсяг друкованих праць та їх кількість відповідає вимогам атестаційної колегії МОН України щодо публікацій основного змісту дисертацій на

здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Дисертація є завершеним дослідженням, відповідає профілю спеціалізованої вченої ради та вимогам «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», а її автор Константинова Тетяна Віталіївна, заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри національної
економіки, маркетингу та міжнародних
економічних відносин
Класичного приватного університету

О.Л. Гальцова

Засвідчую:

Вчений секретар КПУ

О.В.Кіктенко

*Відгук надійшов
14.03.19
Вчений секретар
СВР Д 41.088.05
Др. Г.В.Куркіна*

